

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์บทประพันธ์ที่พรรณนาถึงภาพสลักเล่าเรื่องในวรรณกรรมร้อยกรองเรื่องลอบเอ็งกอร์วัด เปรียบเทียบกับภาพสลักเล่าเรื่องที่ปราสาทนครวัด ซึ่งถ่ายภาพโดย Jaro Ponscar ในปี ค.ศ. 1995 (พ.ศ. 2538) ผู้วิจัยได้ศึกษาเปรียบเทียบพบว่า

1. เมื่อศึกษาเปรียบเทียบภาพสลักเล่าเรื่องที่กวีได้บรรยายไว้ในวรรณกรรมร้อยกรอง เรื่อง “ลอบเอ็งกอร์วัด” กับภาพสลักเล่าเรื่องที่ปราสาทนครวัดแล้ว พบว่าไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้โดยตรง เนื่องจากบทประพันธ์ได้กล่าวถึงภาพสลักต่างๆ เป็นส่วนๆ ไม่มีบทประพันธ์ใดเชื่อมโยงภาพสลักได้อย่างสมบูรณ์ สาเหตุเนื่องจากกวีพรรณนาภาพที่ได้พบ ตามจินตนาการและสุนทรียภาพในการประพันธ์บทประพันธ์ร้อยกรอง จึงทำให้การบรรยายภาพในบทประพันธ์เป็นไปตามจินตนาการโดยมีความคิด ความเชื่อ และภูมิรู้ของกวีเป็นพื้นฐาน

2. บทประพันธ์ที่สัมพันธ์กับเรื่อง รามายณะ ที่กวีได้พรรณนาไว้ แสดงให้เห็นว่ากวีมีความรู้อย่างดีในเรื่องรามเกียรติ์ เนื่องจากกวีได้จินตนาการภาพสลักเล่าเรื่องที่เกี่ยวกับ “รามายณะ” ที่ระเบียงคดด้านทิศตะวันตกฝั่งเหนือ และ “มหาภารตะ” ที่ระเบียงคดด้านทิศตะวันตกฝั่งใต้ เป็นวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ทั้งหมด

3. บทประพันธ์ที่มีความสัมพันธ์ กับเรื่องเทพในศาสนาพราหมณ์ เทพรักษาศิข และเรื่องนรกสวรรค์ แสดงให้เห็นว่ากวีมีความรู้ในเรื่องราวของเทพที่ปรากฏอยู่ในไตรภูมิ ซึ่งเป็นคัมภีร์ในพุทธศาสนาเป็นอย่างดี ทำให้เมื่อพบภาพสลักที่เกี่ยวกับเทพต่างๆ กวีจึงจินตนาการเชื่อมโยงกับเทพที่มีอยู่ในพระพุทธรูปศาสนา และปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎกได้แก่ พระอินทร์ พระวรุณ พระอาทิตย์ และพระจันทร์ แต่เทพในศาสนาพราหมณ์องค์อื่นๆ กวีมิได้มีจินตนาการเชื่อมโยง เพียงแต่กล่าวถึงในส่วนของเทวดาต่างๆ ที่อยู่บนสวรรค์เท่านั้น และด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมา เมื่อกวีพบภาพสลักเล่าเรื่อง นรกสวรรค์ ซึ่งสลักเป็นภาพนรกในศาสนาพราหมณ์ กวีได้จินตนาการเชื่อมโยงกับนรกสวรรค์ในไตรภูมิ

4. บทประพันธ์ที่สัมพันธ์กับเรื่อง “พระเกตุมาลา” แสดงให้เห็นความเชื่อของกวี ซึ่งเป็นชาวเขมรสมัยหลังเมืองพระนครที่เชื่อว่า นครวัดเกิดขึ้นโดยพระอินทร์บัญชาให้พระวิสสุกรรมลงมาสร้างที่ประทับให้พระเกตุมาลาบนโลกมนุษย์ ความเชื่อนี้เป็นนิทานปรัมปราที่เล่าสืบต่อกันมาโดยไม่มียาลักษณ์อักษร เพื่อตอบคำถามในความไม่รู้ที่มาของนครวัดว่า เกิดขึ้นได้อย่างไร เมื่อกวีได้ชมภาพสลักพระเจ้าสุริยวรมันที่ 2 ผู้สร้างปราสาทนครวัดกวีจึงจินตนาการว่าเป็นพระเกตุมาลากษัตริย์ผู้มี

บุญญาธิการของประเทศเขมรตามนิทานปรัมปราที่เล่าสืบต่อกันมา กวีเกิดความประทับใจจึงนำมาสร้างเป็นบทประพันธ์ร้อยกรอง เพื่อศดศศึกษตริยผู้สร้างนครวัดซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมที่มีความงดงามและอยู่คู่ประเทศเขมรตลอดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าวรรณกรรมร้อยกรองเรื่อง “ลเบิกอังกอร์วัด” ควรได้รับการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องดังต่อไปนี้

1. รูปแบบ (form) ของวรรณกรรม , จุดมุ่งหมายและแนวคิดในการแต่ง , ถิลาการแต่ง , ตลอดจนเทคนิคในการสอดแทรกความรู้ , ความคิด , จินตนาการ และความเชื่อ
2. คุณค่าทางด้านสุนทรียศาสตร์ พิจรณาการใช้ภาษาและการใช้ถ้อยคำโวหาร , การเล่นคำ และการซ้ำความ , การใช้คำแผลง , การใช้คำเลียนเสียง , การเน้นคำให้ความหมายเด่นชัด และการอุปมาอุปไมย
3. ชื่อผู้ประพันธ์ และปีที่ประพันธ์ เรื่อง ลเบิกอังกอร์วัด
4. คุณค่าด้านอื่นๆ ได้แก่ วัฒนธรรม , ค่านิยม , ประวัติศาสตร์ , จินตนาการ , ประสพการณ์ , รวมถึงการแสดงออกถึงบุคลิกภาพของผู้แต่ง
5. ศึกษาเปรียบเทียบ “ลเบิกอังกอร์วัด” ในฉบับต่างๆ

เนื่องจากวรรณกรรมร้อยกรอง เรื่อง “ลเบิกอังกอร์วัด” นี้ เป็นวรรณกรรมที่เป็นที่รู้จักและแพร่หลายมากในประเทศกัมพูชา แต่ยังมีผู้ศึกษาวรรณกรรมเรื่องนี้เป็นจำนวนน้อย ในตัววรรณกรรมเองก็ยังมีคลุมเครือ ทั้งในด้านชื่อกวีผู้ประพันธ์ และในปีที่ประพันธ์ ที่ยังไม่ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนนัก จึงน่าจะมีการศึกษาวิเคราะห์เจาะลึกในแง่มุมดังกล่าว และในอีกประเด็นที่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในด้านภาษาศาสตร์ คือในส่วนที่เกี่ยวกับคำประพันธ์ร้อยกรองเขมร ได้แก่ ลักษณะการประพันธ์ และการใช้ถ้อยคำในบทประพันธ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์และต่อยอดให้การเรียนรู้ภาษาเขมรหลังพระนครมีการพัฒนายิ่งขึ้น เนื่องจากในการศึกษาวรรณกรรมเขมรในสมัยหลังพระนครหรือสมัยกลางนั้น ท่านผู้ทรงคุณวุฒิด้านเขมรศึกษาสองท่าน คือ Saveros Lewitz และ อุไรศรี วรสระริน ได้กล่าวไว้ว่า วรรณกรรมที่ใช้อ้างอิงสมัยหลังพระนครหรือสมัยกลางมีอยู่เพียง 3 เรื่อง คือ ฌบับ (หรือ ฌกฏแห่งความประพฤติ) , ลเบิกอังกอร์วัด และ จารึกนครวัดสมัยหลังพระนคร (ซึ่งนิยมเรียกว่า IMA. หรือ Inscription modernes d' Angkor) ด้วยเหตุผลดังกล่าวมา “ลเบิกอังกอร์วัด” จึงเป็นวรรณกรรมเรื่องสำคัญ ซึ่งหากได้รับการศึกษาอย่างเจาะลึกในทุกแง่มุมแล้ว คงจะนำมาซึ่งประโยชน์อย่างยิ่ง แก่ผู้ศึกษาในสาขาวิชาเขมรศึกษาต่อไป